

TELLING VAN NESTPLAATSEN VAN VAN GIERZWALUWEN

In de Gemeente Westland

Marco Verschoor

2025

Inhoud

De Gierzwaluw.....	3-4
Resultaten en ontwikkelingen in 2025:	5
Doel:.....	5
Methode:	6
Onderzoeksgebied en periodisering:	6
Resultaten:	
DE LIER.....	7
'S-GRAVENZANDE.....	8
HEENWEG	9
HONSELERSDIJK	10
KWINTSHEUL.....	11
MAASDIJK	12
MONSTER.....	13
NAALDWIJK	14-15
POELDIJK.....	16
TER HEIJDE	17
WATERINGEN.....	18
Waar bevinden zich de invliegopeningen en nestplaatsen in het Westland?	20
Bedreigingen	20-21
Het nest is alles.....	22
Dankbetuiging	22
Overzicht Nestkasten/Neststenen gemeente Westland 2025	23-25
Literatuurlijst.....	25
Fotoverantwoording.....	25
Verzoek.....	26

Copyright: Natuurlijk Westland (KNNV), 2025

Referentie: Marco Verschoor, Telling van nestplaatsen van gierzwaluwen in de gemeente Westland 2025, Natuurlijk Westland (KNNV), 2025

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

De Gierzwaluw

De gierzwaluw is een kleine tot middelgrote vogel met een lengte van gemiddeld 17 tot 17,5-centimeter lang. De vogel weegt tussen de 38 en 42 gram. Gierzwaluwen hebben een torpedovormig lichaam, lange, spitse, sikkelvormige vleugels en een korte, gevorkte staart. Ze zijn donkerbruin van kleur, zowel van boven als van onder, maar tegen een lichte lucht lijken ze eerder zwart. Alleen de keel is lichter van kleur, namelijk wit. De geslachten zijn gelijk van uiterlijk. De gemiddelde levensverwachting van de gierzwaluw is zes à zeven jaar. Er zijn in Nederland ook meldingen gedaan van langer levende gierzwaluwen, tot maximaal 14 jaar. Gierzwaluwen broeden van oudsher in rotsspleten in berggebieden en aan de kust. Gierzwaluwen zijn in West-Europa sterk geassocieerd met mensen vanwege de nestplaats. De nestplaatsen bevinden zich in de regel in gebouwen achter spleten en gaten. Gierzwaluwen zijn doorgaans (semi-) koloniebroeders, waarbij de kolonie in grootte kan variëren van tientallen nesten in één gebouw tot verspreide nesten in een complete wijk. Er kunnen meerdere paartjes vlak bij elkaar tot broeden komen, waarbij elk paartje een eigen ingang gebruikt. De gierzwaluw is een uitgesproken zomervogel en is vrijwel uitsluitend van april tot en met augustus/begin september in Nederland aanwezig, met de hoogste aanwezigheid van mei tot en met juli. De overige maanden worden doorgebracht in Afrika. De broedvogels komen eind april tot begin mei aan in Nederland. De jonge, niet-broedvogels van twee tot drie jaar oud komen in de periode half mei tot half juni terug, waarschijnlijk ook in fasen. Tenslotte komen de jongen van vorig jaar, begin juli terug. Vanaf half juli ontstaan op mooie zomeravonden de verzamelvluchten van een groot deel van de vogels uit de kolonie tot wel honderden vogels tegelijkertijd bij elkaar, waarbij ze al roepend synchroon rondvliegen. Zie foto 1.

Foto 1, gierzwaluwen in verzamelvlucht. (Foto D. Taheij)

Eenmaal gevestigd zijn gierzwaluwen zeer plaatstrouw of object-trouw en bezetten ze het nest van het vorige jaar. Nadat een nestplaats is bezet, wordt dit jaren achter elkaar gebruikt. Nesten kunnen tientallen jaren lang elk jaar weer bezet zijn. Gierzwaluwen hebben in Nederland één legsel per jaar, wat betekent dat er na het succesvol uitvliegen van de jongen geen tweede legsel wordt gestart. Als het legsel mislukt, dan kan er wel een vervolglegsel gestart worden. De gierzwaluw broedt in Nederland vooral in steden en dorpen waar genesteld wordt onder dakpannen, in spleten van muren, in spouwmuren, in/op muren achter dakgoten, achter spleten bij regenpijpen, in dakgootbekisting en in het algemeen achter smalle gaten waarachter zich een ruimte bevindt. Ook kunstmatige nestplaatsen, zoals nestkasten en neststenen, worden geaccepteerd. Gierzwaluwen keren vanaf half april terug naar het nest van het vorige jaar. Omdat de oude plek ingeprent was, is het voor een gierzwaluw moeilijk te accepteren als deze niet meer beschikbaar is (bijvoorbeeld door bouwwerkzaamheden). De oude plek wordt vaak volhardend en langdurig aangevlogen in een poging

er toch naar binnen te komen. Als het noodzakelijk is, bijvoorbeeld als nestgelegenheid de beperkende factor is geworden, zijn gierzwaluwen in staat om nieuwe nestplekken te accepteren. Naast het eigenlijke nest is ook de functionele leefomgeving van belang om het nest in stand te houden. Bijvoorbeeld om de kans op predatie te verkleinen. De gierzwaluw stijgt niet op vanuit het nest, maar laat zich eerst vallen om weg te kunnen vliegen. Ook het aanvliegen gebeurt bij voorkeur op hoge snelheid. Om die reden moet onder het nest voldoende vrije ruimte aanwezig zijn (minimaal 2 à 3 meter). De vrije aan- en uitvliegbreedte moet minimaal één meter zijn. In 1994 werd het aantal broedparen in Nederland geschat op 25.000 - 100.000. In 1998 - 2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000 - 60.000. Op basis van onderzoek werd in 2013 - 2015 het aantal broedparen geschat op 40.000 - 60.000 en in 2018-2020 op 45.000 - 70.000. Sovon probeert om de landelijke trend van de gierzwaluw vast te stellen met het programma Meetnet Urbane Soorten (MUS). Sinds de start van MUS door Sovon in 2007, is na twaalf jaar een significante afname in de aantalsontwikkeling te zien. Tellingen van aantallen nesten over langere periodes laten een stabiele populatie zien in enkele kleinere plaatsen. Over de grote steden valt te concluderen dat gierzwaluwen in vooroorlogse binnensteden zijn afgenomen, terwijl ze in de naoorlogse gebieden zijn toegenomen. Gierzwaluwen leven met één of meerdere broedparen bijeen, soms tot wel 30 broedparen in één gebouw. Een kolonie wordt gevormd door een groep bij elkaar in de buurt aanwezige nestplaatsen zoals die ook op de kaarten van de verschillende dorpskernen van het Westland te zien zijn. Een kolonie kan gevestigd zijn in één alleenstaand gebouw op het platteland (bijvoorbeeld een oud gemaal), in de stad (bijvoorbeeld een kerk) of in een verzameling verschillende gebouwen in een wijk, dorp of stad. Een grote kolonie (>50 broedparen) in duurzaam gegarandeerde nestplaatsen kan als een kernpopulatie beschouwd worden, van waaruit nieuwe gebieden verkend en gekoloniseerd kunnen worden.¹

Nederland heeft zich in Europees verband samen met de andere lidstaten gecommitteerd aan het terugdringen van de kooldioxide uitstoot. Dit betekent dat er op dit moment zowel woningen van particulieren als van woningcorporaties geïsoleerd worden. Door de plaatstrouw van een gierzwaluwpaar aan hun nestplaats komen de vogels in de knel wanneer de openingen naar de nestplaatsen worden dichtgemaakt. Dit gebeurt niet met opzet maar omdat bewoners van de te isoleren woningen geen idee hebben dat er zich een nestplaats onder de dakpannen of onder de dakgoot bevindt. De groep vogelliefhebbers die zich het lot van deze vogelsoort aantrekt probeert met het in kaart brengen van de invliegopeningen en nestplaatsen en het benaderen van bewoners met een nestplaats in hun woning ervoor te zorgen dat het bewustzijn over de aanwezigheid van deze vogelsoort toeneemt. De hoop is dat de invliegopeningen en nestplaatsen in de toekomst behouden blijven en dat er plaats en ruimte voor deze fascinerende zomervogel binnen de gemeente Westland beschikbaar blijft.

Resultaten en ontwikkelingen in 2025

In 2025 zijn er in totaal **428** nestplaatsen door de verschillende deelnemers geregistreerd. Daarvan zijn er **66** in ingebouwde neststenen of nestkasten gevonden.

Nadat de gemeente Westland in 2021 door teller A. van Uffelen is doorzocht op de aanwezigheid van gierzwaluwnestplaatsen is 2025 is het vierde opeenvolgende jaar dat een groep tellers het gehele Westland heeft doorzocht op de aanwezigheid van nestplaatsen van de gierzwaluw.

De onderzoeksinspanning van de groep tellers is in 2025 minder intensief geweest dan in 2024. Dat heeft ertoe geleid dat we minder nestplaatsen dan in 2024 hebben kunnen aantonen. Gezien de plaatstrouw van gierzwaluwen is het aannemelijk dat veel van de broedplaatsen uit voorgaande jaren toch bezet zijn geweest. Het heeft de groep tellers aan tijd ontbroken om alle in voorgaande jaren gevonden nestplaatsen dit jaar te bezoeken.

De gemeente Westland heeft dit jaar een nestkastproject uitgevoerd. Geïnteresseerde bewoners is de mogelijkheid geboden om nestkasten voor gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen op te laten hangen. Daartoe werden er informatieavonden georganiseerd. De groep tellers heeft een bijdrage geleverd bij de bepaling van de plaatsen waar de kasten zijn opgehangen. De vogelkasten zijn van een houten zelfbouw-type en de NKGZ10, een houtbetonnen kast gemaakt door Vivara-Pro die zowel door huismussen als gierzwaluwen gebruikt wordt. Er zijn in totaal 204 nestkasten opgehangen die naar we hopen de komende jaren kunnen worden gemonitord op bezetting. In de rapportage, op de bladzijden 22-24, is een overzicht opgenomen van alle nestkasten die voor zover bekend in het Westland zijn opgehangen. De in groen weergegeven adressen zijn in het kader van het nestkastproject in 2025 opgehangen. In het bestand is ook de bezetting door gierzwaluwen aangegeven. Het aantal in de gemeente Westland aanwezige nestkasten voor gierzwaluwen is gestegen van 923 tot 1127.

Broedresultaten zijn met de huidige onderzoeksinspanning moeilijk meetbaar. Er is in de gemeente Westland één nestkast aanwezig waarin een camera is geïnstalleerd. Het broedseizoen 2025 kon daarin goed worden gevolgd. De eerste vogel arriveerde op 27 april, de tweede op 30 april. Op 9 mei en op 11 mei werden twee eieren gelegd, rond dezelfde datum een derde ei. Op 31 mei waren de eerste beelden van een jong zichtbaar. De drie jongen werden in 42 dagen grootgebracht om op 11 juli uit te vliegen. Tijdens het monitoren van de nestplaatsen zijn ook dit jaar weer jonge vogels op nesten en uitvliegend waargenomen. Er wordt met zekerheid succesvol gebroed in Westland.

Doel:

Het doel van de onderzoeksinspanning is inzicht te krijgen in de locatie van nestplaatsen. Met deze rapportage in de hand kan de onwetendheid over waar deze vogelsoort zijn nest maakt worden tegen gegaan. Bewoners van de woningen waarin zich nesten bevinden worden op de hoogte gebracht van de aanwezigheid van de nestplaats. Zo kan er in samenspraak met bewoners, de gemeente, projectontwikkelaars, architecten, aannemers en bouwers worden gewerkt aan een pro-actievere bescherming van deze vogelsoort. Het is de bedoeling dat in de toekomstige omgevingsvisie en omgevingsplannen van de gemeente Westland rekening wordt gehouden met dakbroedende vogelsoorten zoals de gierzwaluw. Een eenvoudige manier om in de toekomst voldoende nestplaatsen beschikbaar te houden is het inbouwen van verblijfplaatsen bij nieuwbouw van woningen.

Methode:

De inventarisatie is uitgevoerd door in de avonduren per fiets de verschillende dorpskernen in het Westland te doorkruisen. Als er gierzwaluwen worden aangetroffen wordt er gepost om invliegende gierzwaluwen te ontdekken. De aanwezigheid van nestplaatsen wordt duidelijk doordat er groepen gierzwaluwen aan het einde van de dag boven de nestplaatsen rondcirkelen. Dit zijn vaak groepen jonge eerste- en tweedejaars-vogels die zelf nog geen nest hebben maar contact zoeken met gierzwaluwen die zich op de nesten bevinden. De nesten bevinden zich in de meeste gevallen onder de dakpannen, in speciaal voor dit doel ingemetselde neststenen of in opgehangen nestkasten. De nesten worden van onderaf ingevlogen, meestal door een kleine opening tussen de gevel en de kantpannen aan de kopse kant van woningen. Alleen volledig in een invliegopening verdwijnende vogels zijn geteld als invlieger. Jonge vogels die aan de invliegopeningen hangen en daarna weer wegvliegen, de zogenaamde 'bangers', zijn niet meegenomen in de telling. Bij aan twee zijden van een schoorsteen invliegende vogels is een dubbeltelling gedaan. In uitzonderlijke gevallen zijn drie of vier nestplaatsen in één woning geteld. Ook werden nestplaatsen genoteerd bij het horen roepen van zwaluwen van onder de dakpannen. Daarbij werd gebruik gemaakt van een met de mobiele telefoon afgespeelde roep waarop de vogels reageren. Solitaire dieren kunnen gerekend zijn als broedpaar, maar ook is het mogelijk dat van dezelfde invliegopening meerdere broedparen gebruik maken. Het is dus goed mogelijk dat het reële aantal broedplaatsen afwijkt van wat er gepresenteerd wordt in dit rapport. Bovendien is het onmogelijk om alle nestplaatsen te ontdekken gezien de onoverzichtelijkheid van het stedelijke gebied. Deze inventarisatie geeft een goede indruk van de broedlocaties van de gierzwaluw in de gemeente Westland.

De waarnemingen zijn gedaan door acht deelnemers. Alle dorpskernen binnen de gemeente Westland zijn meerdere malen gedurende het broedseizoen bezocht.

Onderzoeksgebied en periodisering:

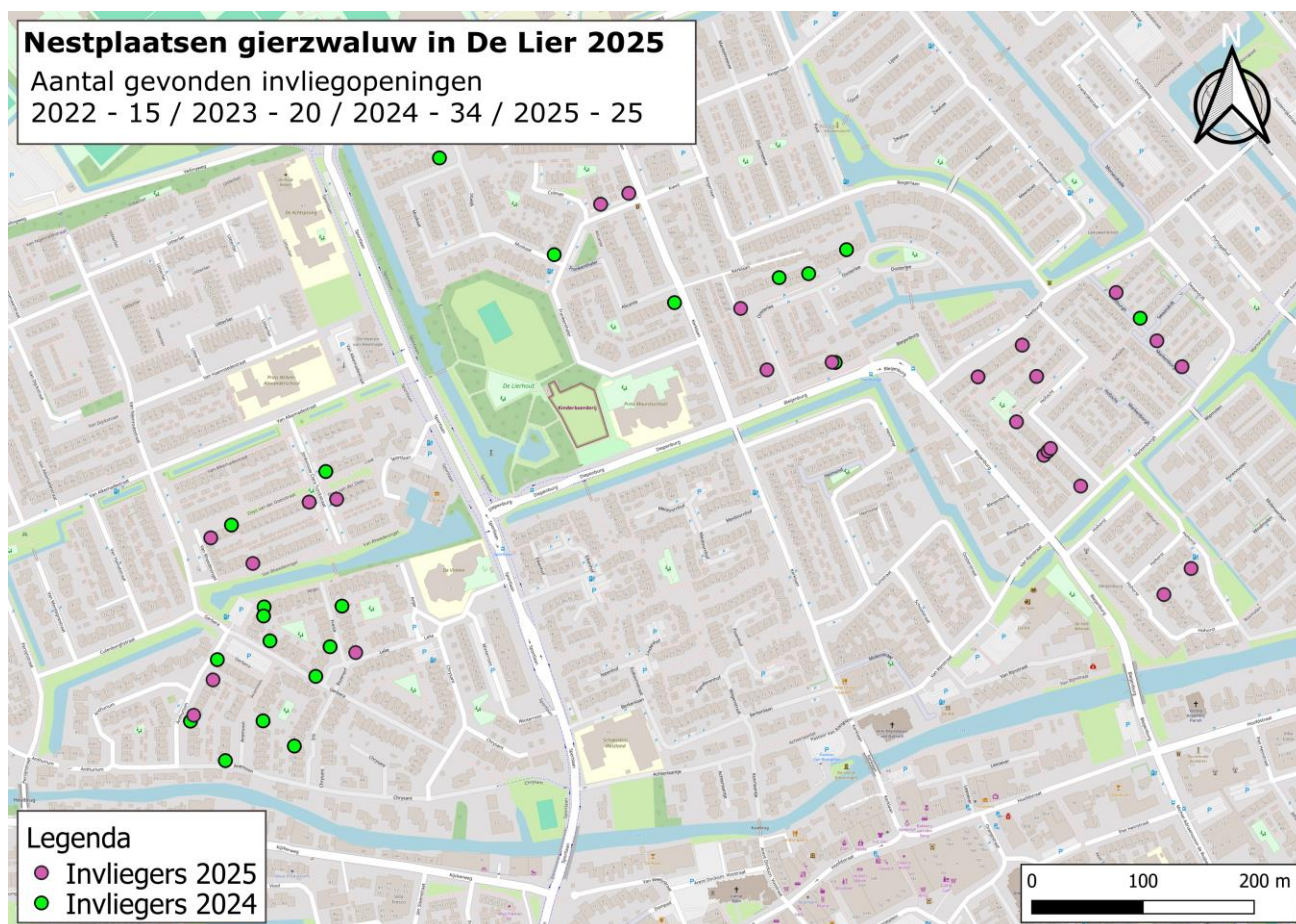
Onderzoeksgebied: gemeente Westland, Zuid-Holland met een oppervlakte van 90 km².

Onderzochte dorpskernen: De Lier, 's-Gravenzande, Heenweg, Honselersdijk, Kwintsheul, Maasdijk, Monster, Naaldwijk, Poeldijk, Ter Heijde en Wateringen.

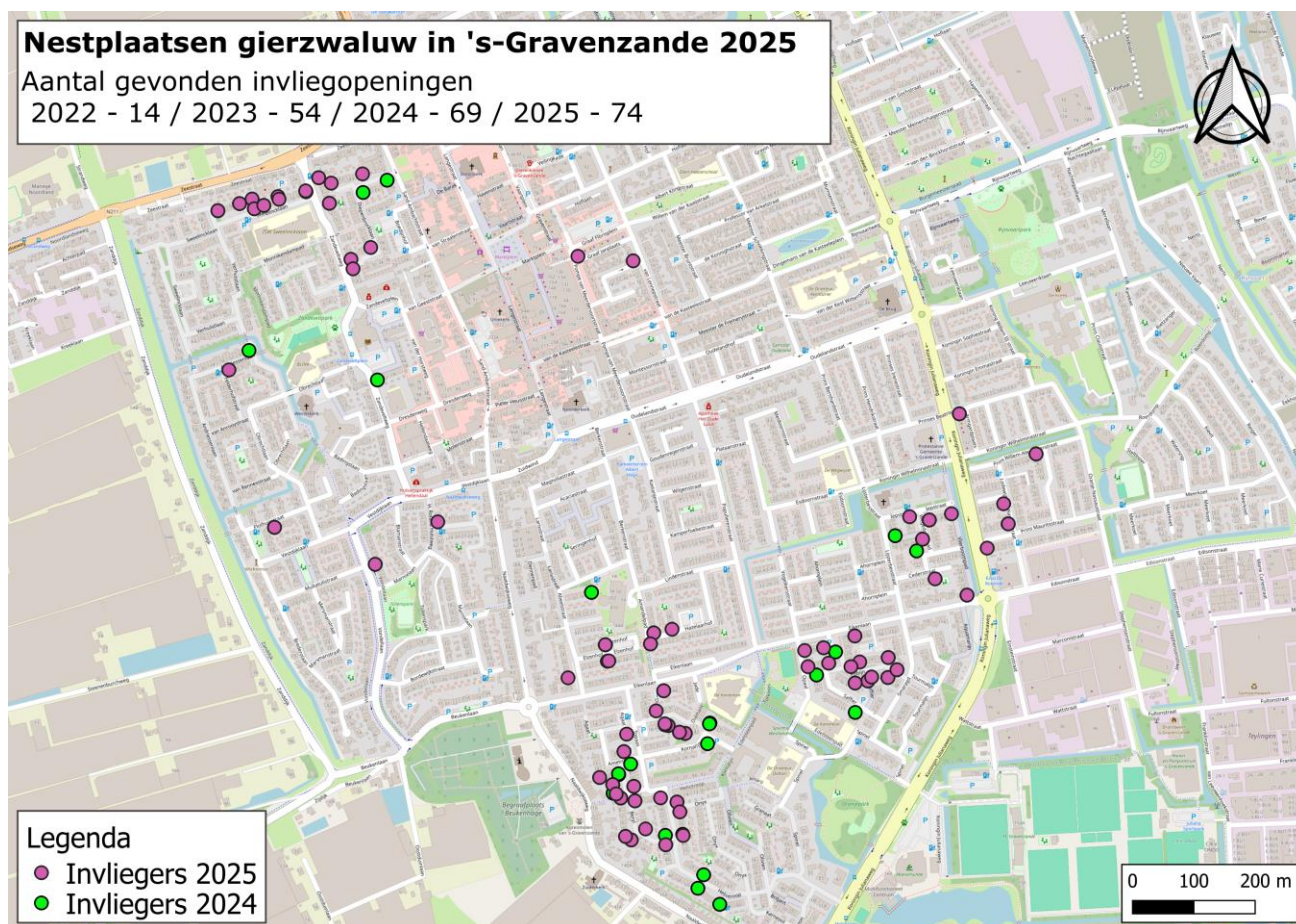
Via waarneming.nl kwam dit jaar de eerste melding binnen van gierzwaluwen op het grondgebied van de gemeente Westland. Op 21 april, dezelfde datum als in 2024, werden er foeragerende gierzwaluwen gezien bij 'Het Kraaiennest', een natuur- en recreatiegebied bij De Lier. Op 26 april werden de eerste gierzwaluwen gezien door leden van de tellergroep in 's-Gravenzande en Monster. De eerste invliegende vogel op een waarschijnlijke nestplaats werd die dag genoteerd om 20:58 uur in de Hazelaarstraat 26-28 in Monster. De laatste invliegende gierzwaluw werd waargenomen in de kerk in Ter Heijde op 26 augustus 2025 om 21:02 uur.

Niet alle in 2024 gevonden nestplaatsen/ invliegopeningen konden dit jaar worden herbevestigd. Er is voor gekozen om de resultaten van 2024 ook op te nemen in de weergave.

De waarnemingen zijn per onderzochte dorpskern geïnventariseerd.

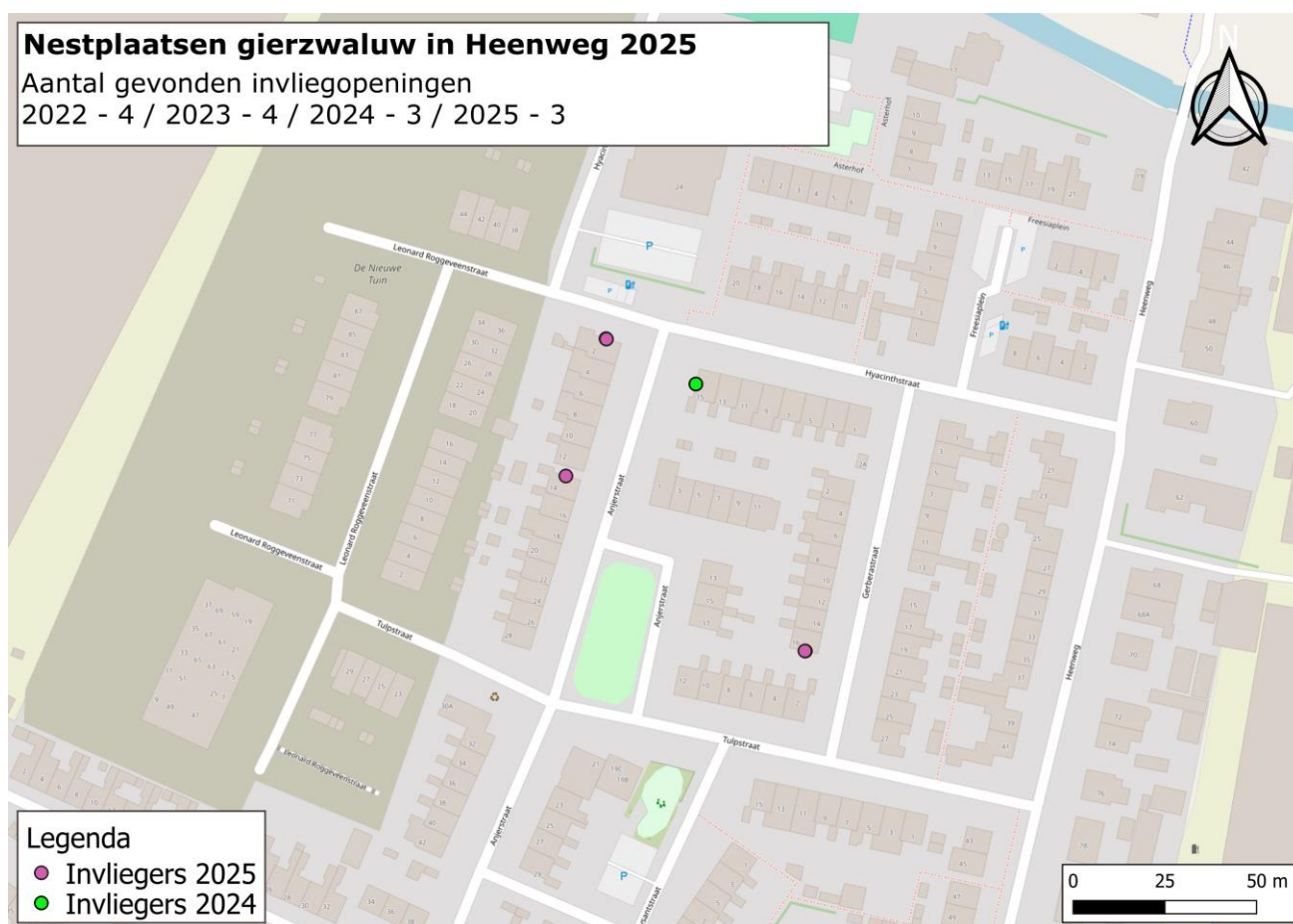

DE LIER	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
	Doys van der Doesstraat	33/2/8/30/32	2/30/32
	Rozenerf	1	
Aantal nestplaatsen	Gerbera	49/51/57/32	
	Fresia	1/16/	2
	Iris	16	
	Anjer	49/51	
2022 - 15	Van Rheedesingel		9
	Anthurium	13/18	1/11/
2023 - 20	Muskaat	81	
	Colman	2	2
2024 - 34	Kerklaan	51	51
	Zwethburg	12/26/	12/26/62
2025 - 25	Anemoon	13	
	Uitterlier		
	Hofzicht	13(2x)/33	1/13(3x)/25/33
	Oosterlee	33/41/49	1/19/
	Bleijenburg	178	180
	Alicante	1	
	Frankenthaler	5	
	Swaandrift	17	15
	Markenborgh	63	63
	Hohorst		26/62

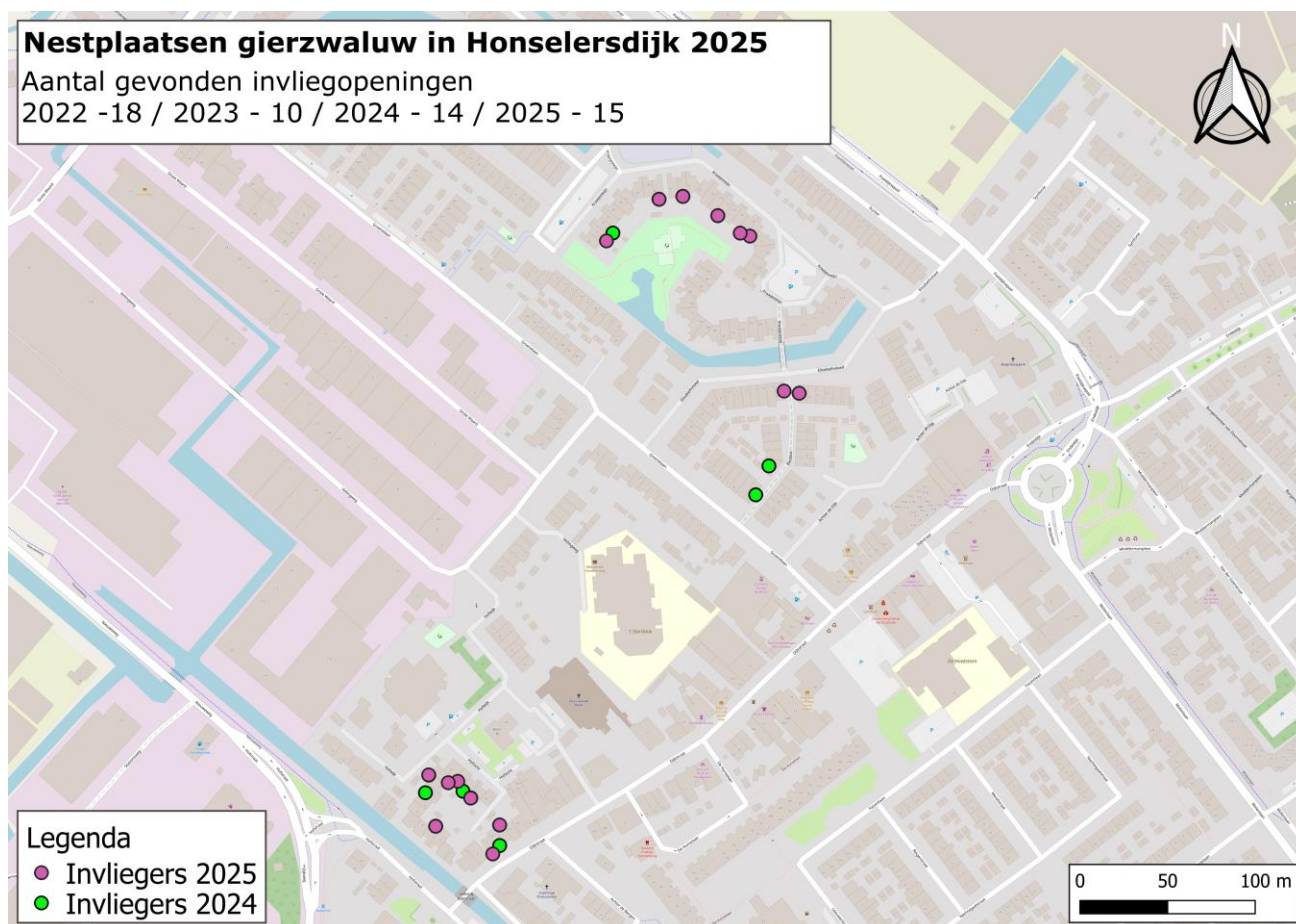

'S-GRAVENZANDE	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Zandeveltweg	1/15/	1/15/47/49
	Sweelincklaan	2/24/26/32/44/	2/16/24/26/30/32/44
2022 - 14	Vondellaan	17	17
	Diepenbrocklaan	52	7/37/55/
2023 - 54	Eikenlaan	38/80/82	38/70/80/82
	Robijn	11/17/55/61/12/18/20/28	1/11/39/55/61/18/20/28
2024 - 69	Pijperplein		
	Saffier	11/37/	37/14/
2025 - 74	Felderhofstraat		
	Andriessenlaan	2	13/14
	Sand-Ambachtstraat	15	
	Koningin Julianaweg		94
	Flothuisstraat	11	11
	Vestdijklaan		
	Diamant	17/26/28/34/36	1/26/28/34/36
	Heliotroop	29/41/67/27/29/2/34/36/66/82	27/29/43/2/16/36
	Topaas	2/14/	14
	Hazelaarhof	61	61/24
	Elzenhof	13/14/16(2x)	13/14/16
	Amandelpad	15	15
	Iepstraat		12
	Wegedoornpad	2/24/26	2/24/

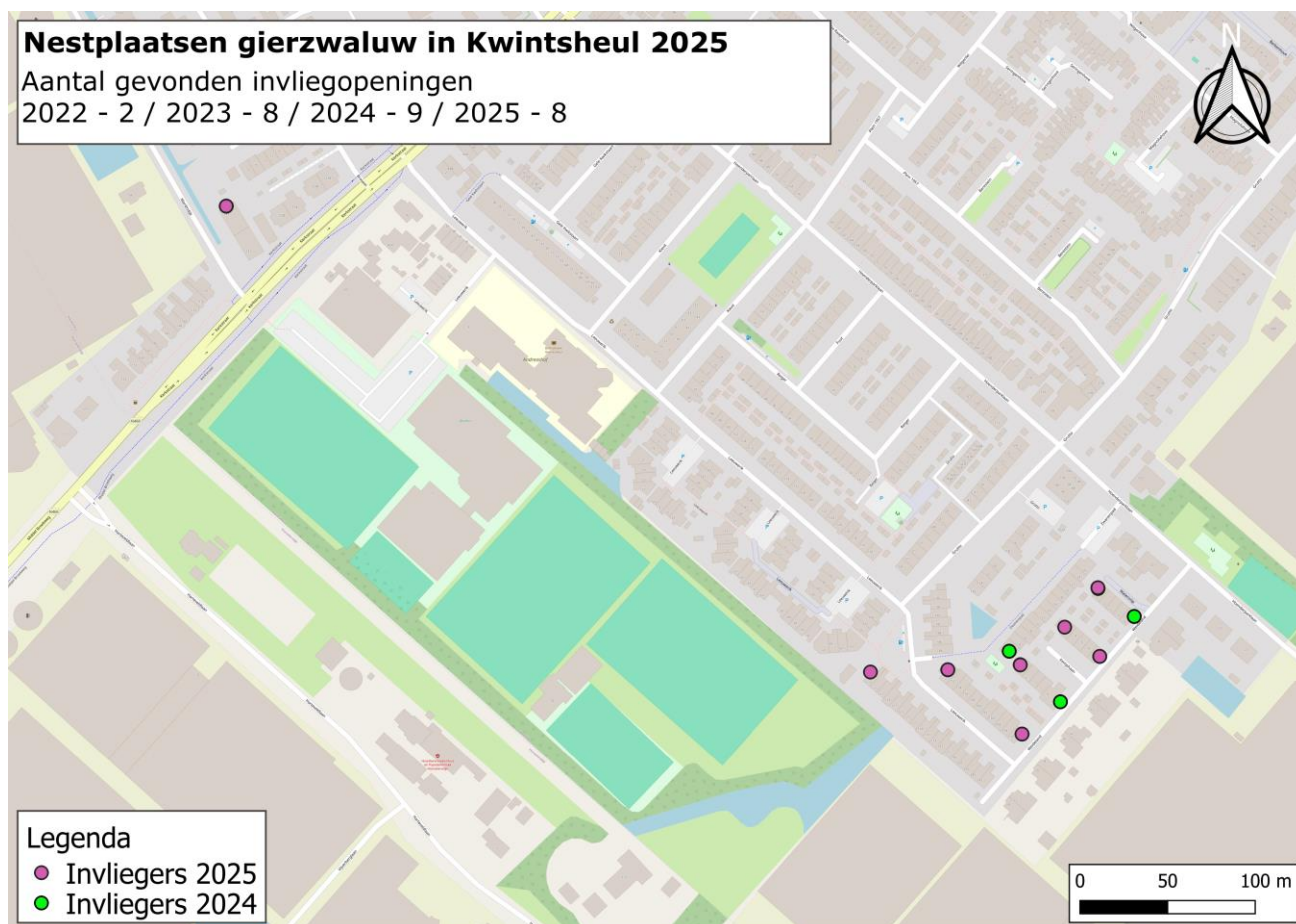
	Kornalijn	17(2x)/42	
	Prins Mauritsstraat	13	2
	Agaat		1
	Beryl	2/24/26	11/2/24/26/
	Ametist	1/5/7(2x)/17/2	1/5/17/2/
	Jan van Nassastraat	13/14	13/14
	Lijsterbesstraat	9	
	Vlierboompad	26	26
	Abeelstraat	1	
	Adolf van Nassastraat	2	2
	H. Roland Holstweg		5
	Cederstraat		18(2x)
	Van Lennepstraat		8
	Graaf Florisplein		2-4/
	Abeelstraat		36

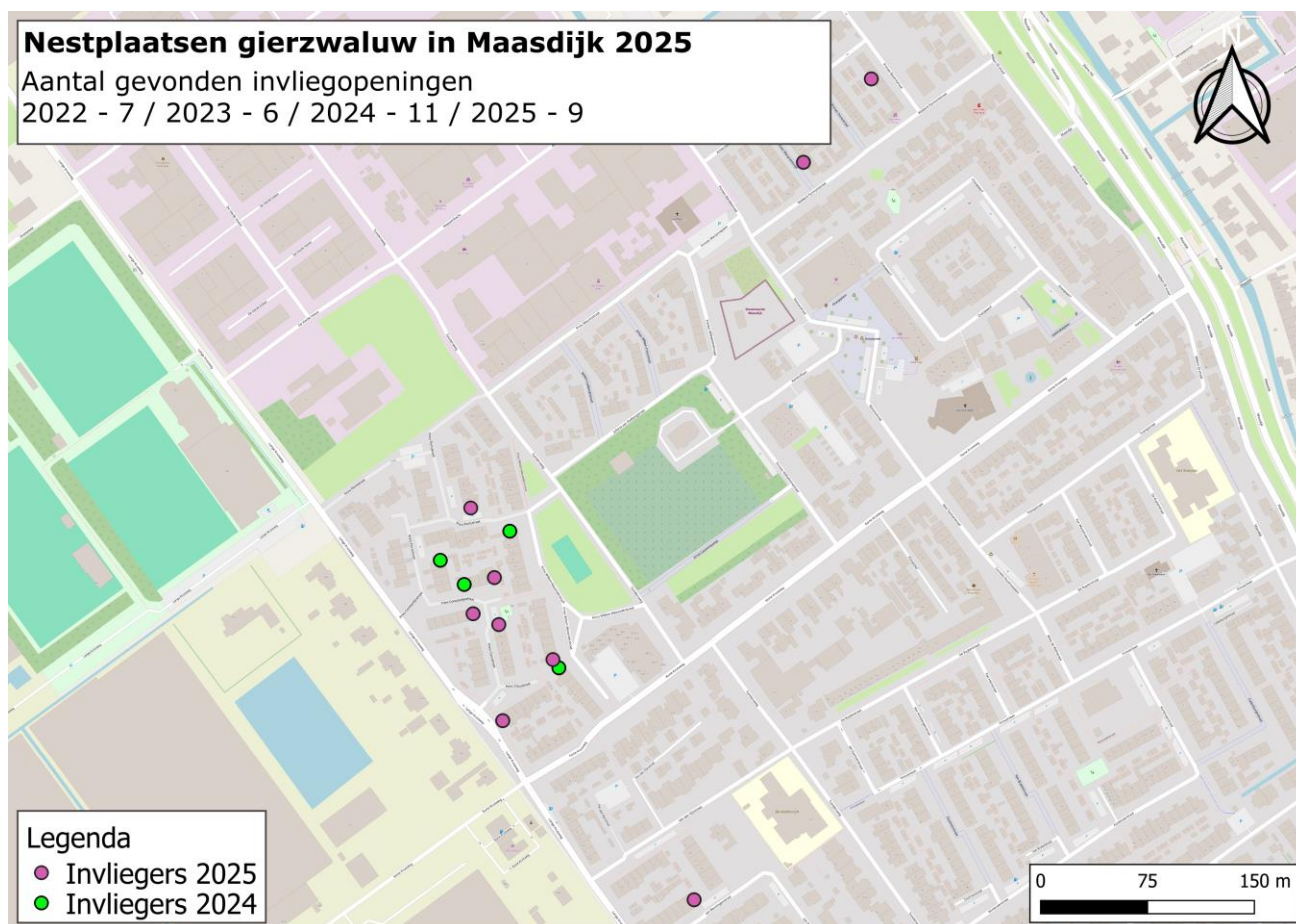
HEENWEG	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen			
2022 - 4	Anjerstraat	2	2/14/
2023 - 4	Gerberastraat	16	16
2024 - 3	Hyacinthstraat	15	
2025 - 3			

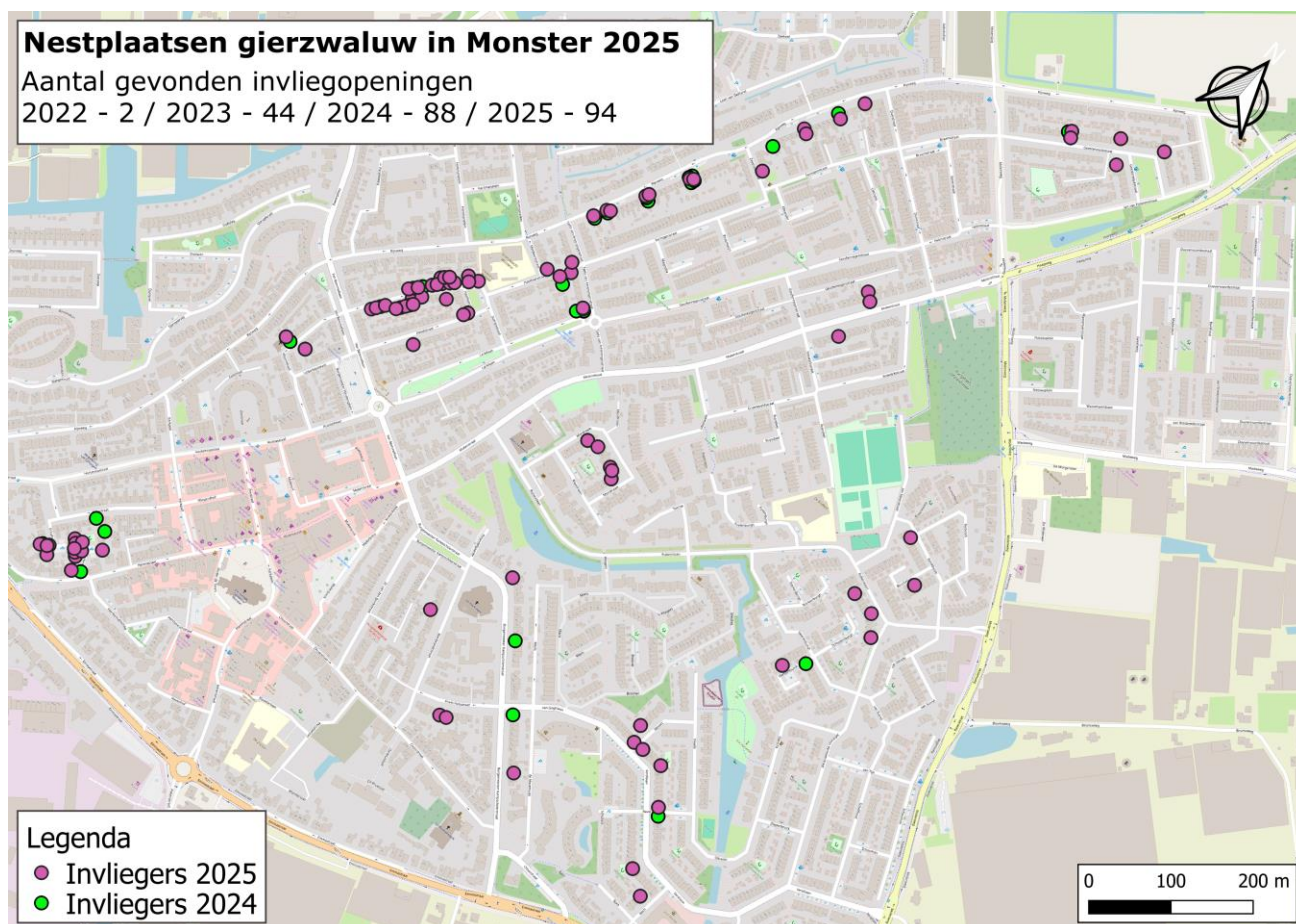
HONSELERSDIJK	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Kraaijesteijn	34/48/52/62/	32/48/52/62/68/70/
2022 - 18	Biesbos	1	
2023 - 10	Elisabethvloed	17	17/16
2024 - 14	Dijkstraat	5a/7	5/7/
2025 - 15	Hofzicht	6/20/22/30/32	6/22/24/28/32
	Groenelaan	10	

KWINTSHEUL	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Zwanenpad	2	
	Kemphaan	1/13/10	1/2/10/
2022 - 2	Watersnip	1/9/	1/
2023 - 8	Leeuwerik	150/170	113/150/170
2024 - 9	Reiger		
2025 - 8	Kerkstraat	129(NK)	129(NK)

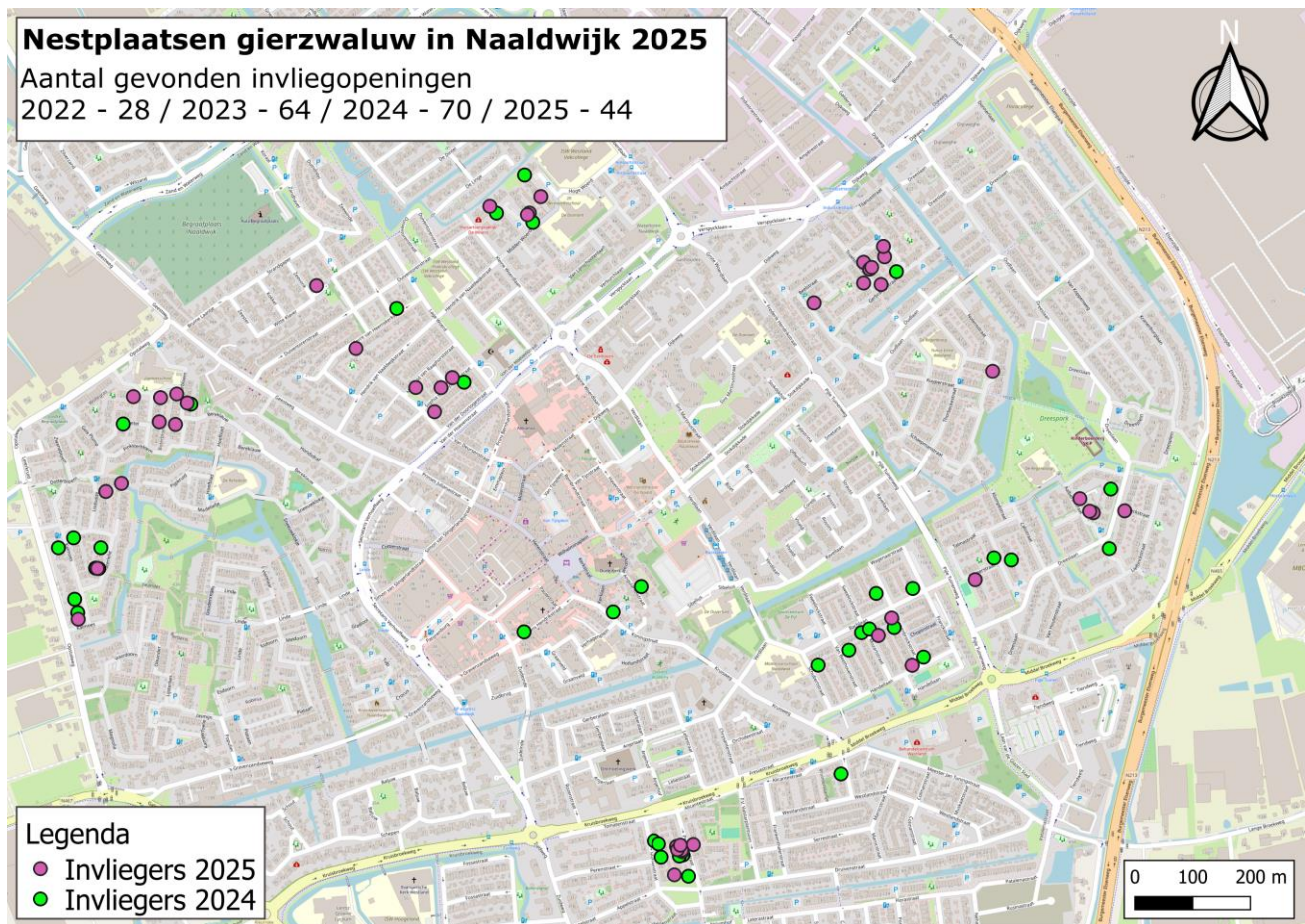

MAASDIJK	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Prins Clausstraat	2/26/	7/2/26/
2022 - 7	Prins Constantijnstraat	1/7/12/	12
2023 - 6	van Beuningenstraat	15/47	15
2024 - 11	Prins Willem-Alexanderstraat	15	17
2025 - 9	Prins Florisstraat	8	26
	Prinses Beatrixstraat	7-9/	7-9/
	Prinses Margrietstraat	2-4/	2-4/

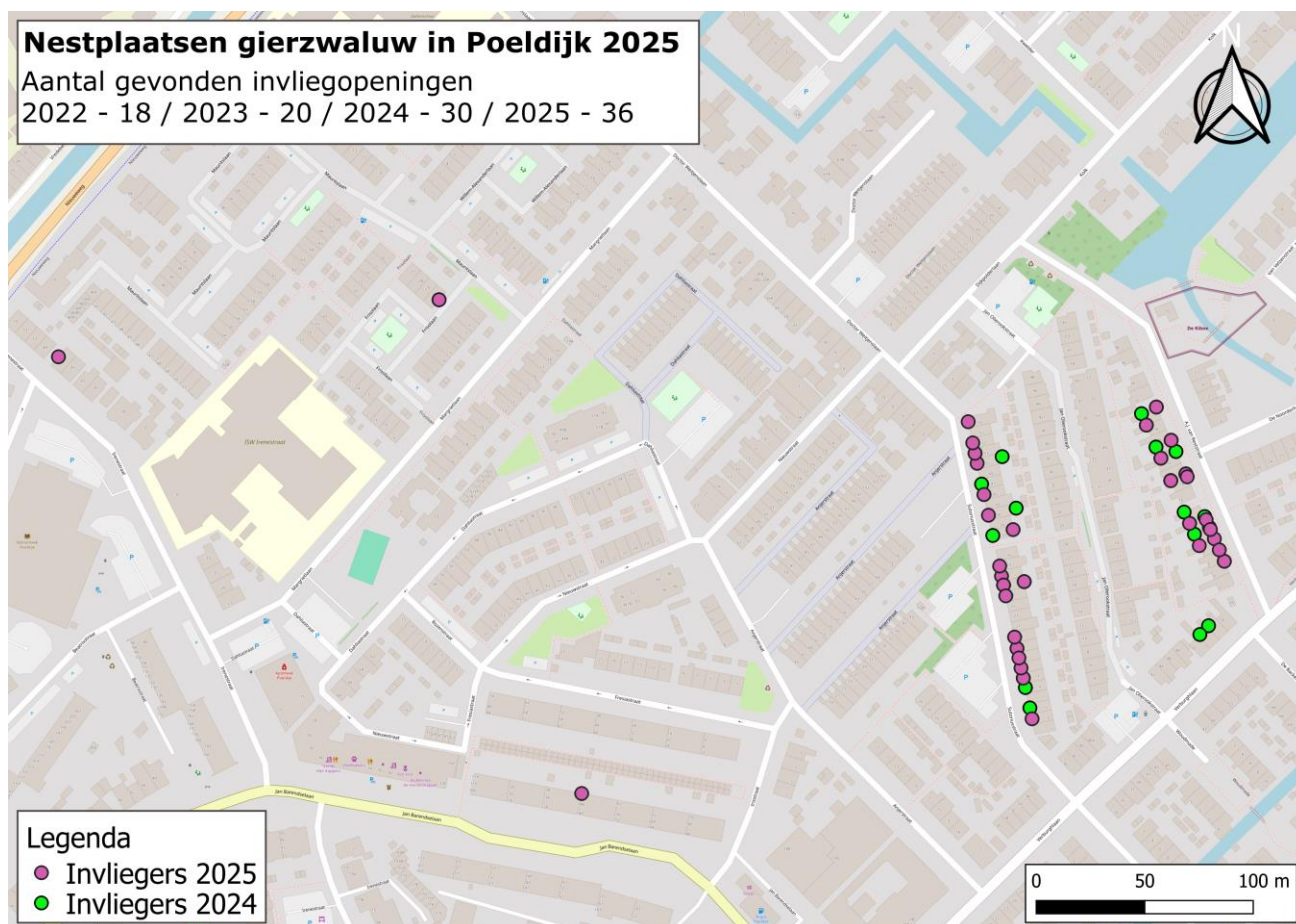
MONSTER	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
	Ericahof	3/5/4/	3/5/4(2x)
	Hazelaarstraat	17/19(2x)/19-21/21-23/47(2x)	3/3-5/5-7/7-9/11-13/13-15/15-17/17/19(2x)/19-21/21-23/31/47
	Hazelaarstraat	18/22-24/26-28/28-30/30(2x)/32/32-34/34-36/40-42(2x)	18/18-20/20-22/26-28/28-30/30(2x)/32/32-34(2x)/34-36/40-42(2x)/44
Aantal nestplaatsen	Hazelaarplein	1(2x)	1(2x)
	Abeelstraat	13	13
2022 - 29	Geerbronghof	1/3/9/2(2x)/4/6	1/3/5/9/2(2x)/4(2x)
	Rijnweg	177(2x)/193(3x)/195/209(3x)/211(3x)/225/251(2x)/257	177/179/181/193/195/209/211/237(2x)/251/257
2023 - 44	Taets van Amerongenstraat	6(4x)/18/20	6(2x)/18/20
	Johannes Vermeerstraat	6	6
2024 - 88	Verdilaan	15/17(NK)/25/43(NK)/45/72	15/17(NK)/25/43(NK)/72
	Geesterwijckstraat	16/18(2x)/36/52	37/18(2x)/36/52
2025 - 94	Bach	2	2
	Zeedistelstraat	1	1
	Molenstraat	212	129(NK)/212(2x)
	Herenstraat	55/57	57
	Ericastraat	16c	
	Rubenslaan	30	30/40-42
	Mozart	1	1

	Meidoornstraat	11	11
	Kampschöerstraat	32/54/74	32/92
	Mondriaan	16/34/38/40/42	16/24/34/38/42
	Slangenburgh	7(NK)	7(NK)
	Swanenburgh	16(NK)	
	Ahornstraat	21/16(2x)/	21/16/
	Rembrandtstraat		24
	Berckheide		12-13/
	Frans Halsstraat		9/11/
	Beuckelaar	5-6/	5-6/

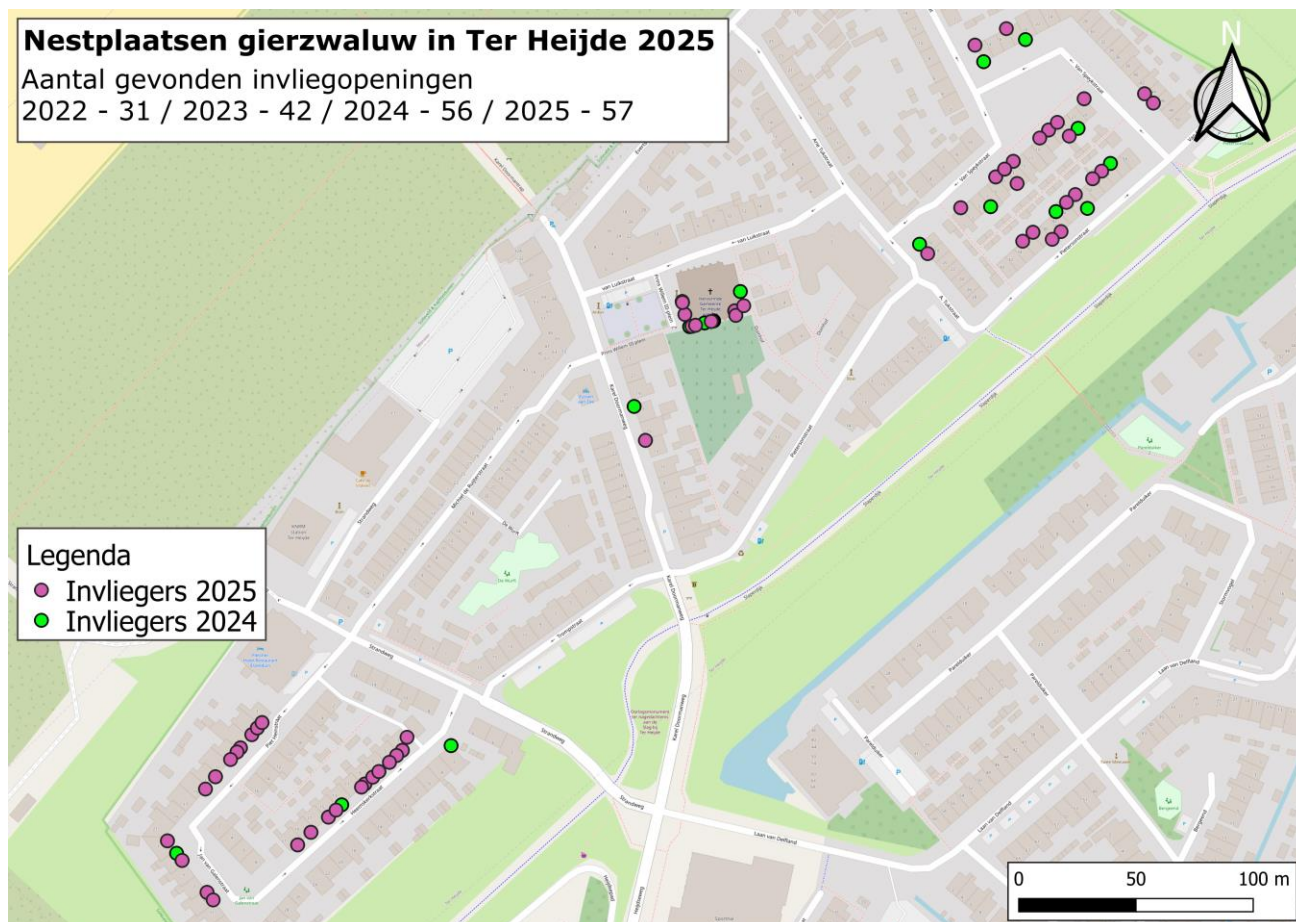

NAALDWIJK	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Bachlaan	30/32/44	44
	Diepenbrockstraat	2/24/	24
2022 - 28	Van Beethovenstraat	1	
	Midden Woerd	15/17/43/45	17/43(2x)
2023 - 64	Beatrix van Liesveldstraat	2	
	Perzikenstraat	15/16-18/20/20-22/22-24(2x)/	15/16-18(2x)/18-20/20/20-22/
2024 - 70	Druivenstraat	144	150-152/
	Tilanusstraat	11	11
2025 - 44	Troelstrastraat	1/2/12/	1/2/12(2x)
	Beelstraat	62/84/98	62/84/98
	Prins Hendrikstraat	42(3x)	

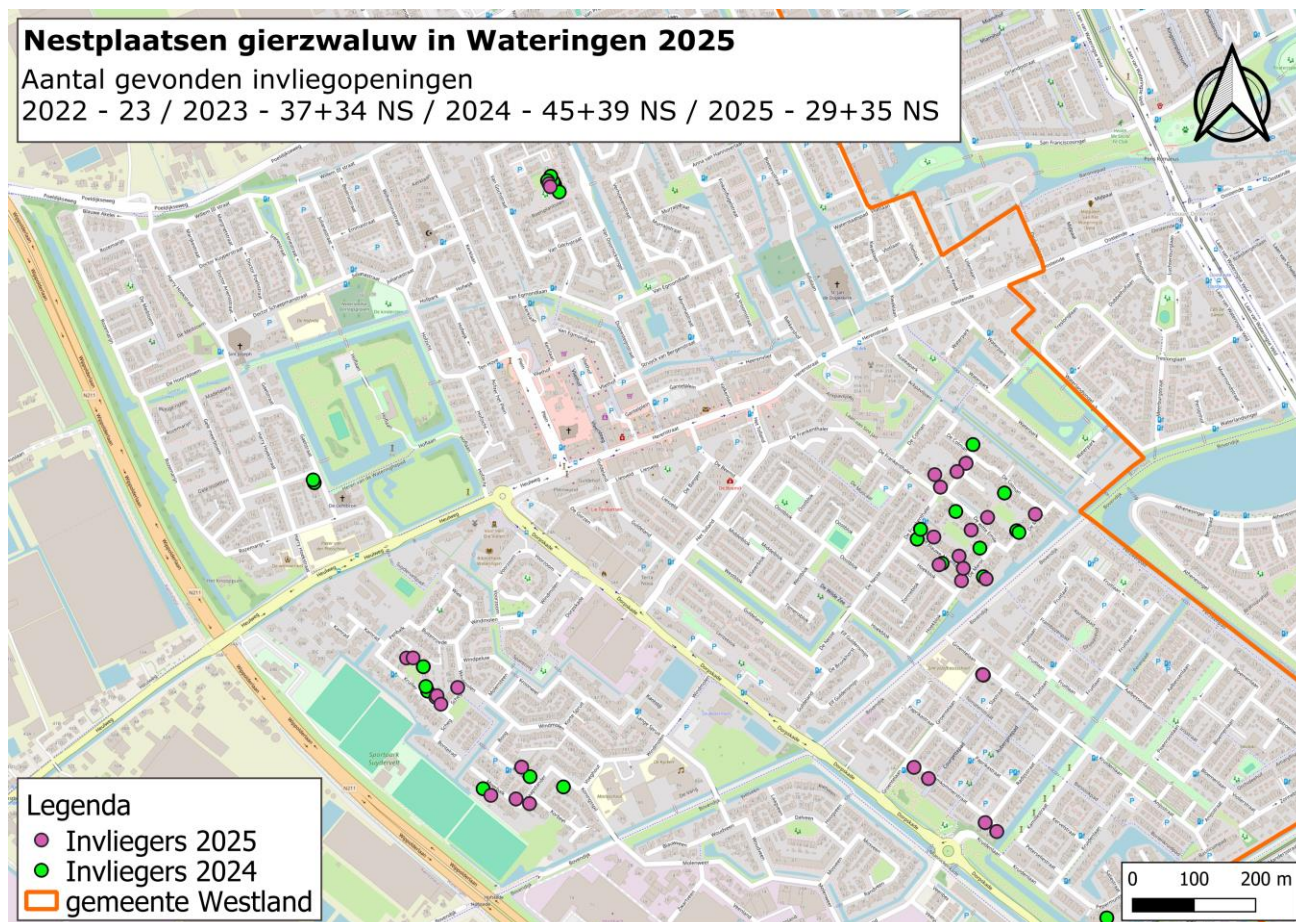
	Hoge Woerd	12/24/	24
	Händellaan	1	
	Lisdodde	40	40
	Aalbersestraat	10/12/	10/12/20/
	Dreeslaan	66/90/92	90
	Schubertstraat	1	
	Wagenaarstraat	1/2/42/	
	Waterlelie	13(3x)/25	13
	Kalmoes	3/7/15/33/38	3
	Dotterbloem	26	26
	Paardenbloem	32	16/32
	Boterbloem	9/22/24	9/29/24/
	Wollegas	37	37
	Dovenetel	18/	
	Mozartstraat	1/	1
	Sophia van Teylingenstraat	44	18
	Simon van Arkelstraat	2	1/2/
	Gerbrandystraat		
	Sweelinckstraat		
	Heilige Geest Hofje	10	
	Meloenstraat	9/11-13/19-21	
	Burgerstraat	1	1
	Ruys de Beerenbrouckstraat	16	
	Zeevonk	11	11
	Koningstraat	13	
	Karel Wiersmastraat	2	
	Machteld van Raaphorststra	2	2
	Nolensstraat		31
	Gerrit van Heemskerkstraat		24

POELDIJK	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
Aantal nestplaatsen	Sutoriusstraat	5/9/11/17/29(2x)/37/41/45/47/51/53	3/11/15/17/19/27/29(2x)/31/33/37/41/45/51/53/55/59
2022 - 18	Verburghlaan	50-52/52-54	
2023 - 20	A.J. van Reststraat	4-6/10-12(2x)/12-14(2x)/14/18-20(2x)/22-24(2x)/24-26(2x)/30(2x)/28-30/	4-6/6-8/8-10/10/10-12/12/12-14/18/18-20(2x)/22-24/24-26/28-30/30
2024 - 30	Jan Barendselaan		140-150az
2025 - 36	Nieuwstraat		
	Frisolaan	30	30
	Mauritslaan		47

TER HEIJDE	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
	Piersonstraat	16/36-38 az/50-52az/46-48vz/	16-18/34-36/36-38/38-40/40-42/44-46/46-48/50-52/52-54/
Aantal nestplaatsen	van Speykstraat	1-3/5-7/9-11/11-13/13-15/21-23/23-25/25-27/29/12(2x)/18-20/42-44/44-46/50-52/54-56	1-3/9-11/11-13(2x)/13-15/19-21/21-23/23-25(2x)/29/12/16-18/42-44/44-46
2022 - 31	Piet Heinstraat	Nestkasten 3/5L/5R/7L/9R/13/	Nestkasten 3/5L/5R/7L/9R/9L/13/15R
2023 - 42	Heemskerkstraat	Nestkasten 3/5R/5L/7/9L/9R/13/15L/19/21 + huisnr 2 onder kantpan 1x uitvl	Nestkasten 3(2x)1xNK/5L/5R/7/9L/9R/11R/15L/15R/19/21
2024 - 56	Kerkgebouw	1eblok/2eblok/3eblok/7eblok/NKvzL/NKvzR/vz7eblok/2eblokaz/Rdhaz/NKRboven/NKLBoven/NKNoordL/dhRvz	NKLvz/NKRvz/2eblokbz/3eblokbz/2eblokaz/7eblokvz/NKLonder/19eblokbz
2025 - 56	Jan van Galenstraat	Nestkasten 1/3L/3R/9R	Nestkasten 1/3L/9L/9R
	Karel Doormanweg	13-15/17	13-15

WATERINGEN	STRAATNAAM	HUISNUMMERS 2024	HUISNUMMERS 2025
	De Blauwe Alicante	1/35/2/8/24	21/35/2/8/24
Aantal nestplaatsen	van de Kerckhovestraat	1-3/7/9/29	1-3/7/9/
2022 - 23	van Aremberglaan	2/6/	2
	De Maroc	13(2x)/2/14/16(2x)	13
2023 - 37 plus 34	Komkommerstraat 8-23	17 invliegers in 18 verschillende neststenen	15 invliegers in 18 verschillende neststenen
neststenen bezet	Komkommerstraat 36-51	18 invliegers in 18 verschillende neststenen	18 invliegers in 18 verschillende neststenen
in 2023	Groentelaan	3 invliegers waargenomen in 14 neststenen	2 invliegers waargenomen in 14 neststenen
	Pepermuntstraat 10-25	1 invlieger waargenomen in 15 neststenen	Geen invliegers waargenomen - 15 neststenen
2024 - 45 plus 39	Peterseliestraat 2-32	0 invlieger waargenomen in 18 neststenen	Geen invliegers waargenomen - 18 neststenen
neststenen bezet	Kruidentlaan flat 1-51	Geen invliegers waargenomen bij 32 neststenen	Geen invliegers waargenomen - 32 neststenen
in 2024	Perzikenpad flat 17-73	Geen invliegers waargenomen bij 42 neststenen	Geen invliegers waargenomen - 42 neststenen
	van Gochstraat		
	De Colman	47/69/16	47/87
	Kruilier	15/25/27/36	7/9/31(2x)
	Moerbalk	8	12

2025 - 29 plus 35	Kruisbalk	9	9
neststenen bezet	Kaapstander	16/26	26
in 2025	Korbeel	2	2
	Koningsspil		
	Gaelstraat	22/24	
	De witte Emile	1/11/13/25/6	1/11/25/6
	Scheg	2	2/14/
	Roelsplantsoen	37/38-39(2x)/39-40(2x)/43	38-39/39-40
	Van Doornicksingel	14	
	Van der Meerstraat	18	
	De Frankenthaler		32

NK = Opgehangen nestkast

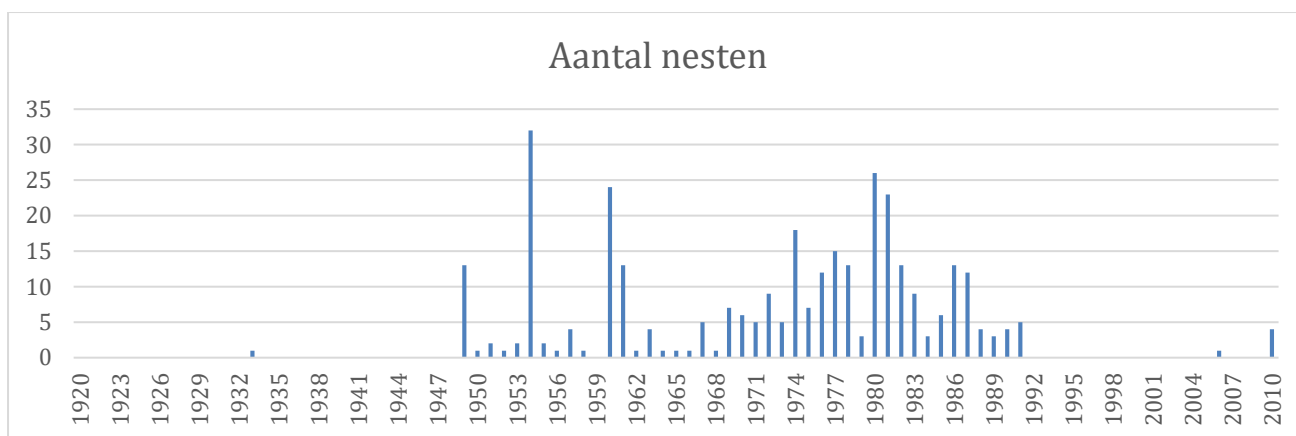
NS = Ingemetselde neststeen

24-26 = grens van de woning met huisnummers 24 en 26. Vaak bevindt zich op de grens van twee woningen een hemelwaterafvoer of verspringt de dakgoot iets. Daardoor is er op die plaats een opening aanwezig die door de gierzwaluwen wordt gebruikt als invliegopening.

Een leeg veld achter een straatnaam betekent dat de in deze straat in eerdere jaargangen aangetroffen invliegopening(en) dit jaar niet herbevestigd werd(en).

NK L of R. Bij een aantal woningen in Ter Heijde zijn twee nestkasten opgehangen per woning. L of R betekent linker of rechter nestkast.

Bij onderzoek naar de bouwjaren van de woningen waarin de openingen zijn aangetroffen wordt duidelijk dat in woningen met bouwjaren na 1990 er vrijwel geen mogelijkheden zijn voor nestplaatsen van gierzwaluwen. Het inbouwen van nestkasten en neststenen in nieuwbouw zou een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Op die manier wordt het verlies aan nestplaatsen bij dakvervanging en isolatie gecompenseerd. In onderstaande tabel zijn de aantallen onder dakpannen gevonden nestplaatsen in combinatie met de bouwjaren van de betreffende woningen inzichtelijk gemaakt.

Waar bevinden zich de invliegopeningen en nestplaatsen in het Westland?

In Nederland is de gierzwaluw een uitgesproken stadsvogel, die zich heeft aangepast aan de menselijke omgeving en nagenoeg uitsluitend in gebouwen nestelt. Nesten komen voor in muren, op kozijnen en op randen in spouwen die via gaten van buiten af bereikbaar zijn, op muren achter dakgoten, enz. Gierzwaluwen broeden ook onder daken waar ze naar binnen kunnen via spleten en kieren, bijvoorbeeld bij scheefliggende dakpannen of niet goed aansluitend dakzink. Ze maken dan een nest op de panlatten², zie foto 3. Het valt op dat de meeste nesten in het Westland zich bevinden aan de kopse kanten van woonblokken waar tussen de gevel en de kantpannen een invliegopening zit.

Foto 3, nest met gierzwaluwen van circa 15 dagen oud op de panlatten, aangetroffen bij dakvervanging. (Foto M. Verschoor)
Foto 4, nestplaats onder de dakgoot in Monster (Foto D. Taheij)

Bedreigingen

Er zijn sterke vermoedens dat sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw de populatie gierzwaluwen in Nederland mogelijk met meer dan de helft is afgenomen; vooral door sloop en renovatie van gebouwen en woningen en volstrekt ontoereikende compensatie door kunstnesten. Dat proces gaat momenteel flink versneld verder door de geplande verduurzaming van de woning- en gebouwenvoorraad in het kader van "klimaatneutraal" en "van het gas af". Wel is sindsdien de beschermingswetgeving sterk verbeterd maar aanwijzingen voor herstel van de populatie zijn er nog steeds niet.

Andere bedreigingen zijn waarschijnlijk de effecten van klimaatontwrichting, insectensterfte, oude en nieuwe pesticiden en het verdwijnen van voedselgebieden in de Afrikaanse overwinteringgebieden. Huiskatten die in grote aantallen in woonwijken aanwezig zijn zorgen ook voor vele slachtoffers onder verschillende vogelsoorten, waaronder gierzwaluwen.

Een nieuwe rij kantpannen tegen het metselwerk, steigers geplaatst op een locatie met een bezette nestplaats in de daknok, een geheel vernieuwd dak, bovenstaande foto's zijn voorbeelden uit de gemeente Westland in 2025 waarbij veelal door onwetendheid nestplaatsen verloren gaan of worden verstoord tijdens het broedseizoen. De gierzwaluwparen die hier vaak al jaren achtereen een nestplaats vonden zijn dit jaar naar alle waarschijnlijkheid niet aan broeden toegekomen. Dat moet anders want de nestplaats van een gierzwaluw is jaarrond beschermd en mag zonder maatregelen te nemen niet worden afgesloten. De groep gierzwaluwtellers gaat aan het einde van het seizoen eigenaren van de woningen benaderen om deze bewust te maken van de aanwezigheid van een beschermde nestplaats. Op deze manier worden situaties zoals deze zoveel mogelijk voorkomen.

Om het belang van de nestplaatsen te onderstrepen en de situatie vanuit het oogpunt van de gierzwaluw te bekijken verwijs ik graag naar wat J. Langenbach schreef in *Twirre natuur* in Fryslân Jaargang 23, 2013, nummer 2.

Het nest is alles

“De belangrijkste gebeurtenis in het leven van een gierzwaluw is ongetwijfeld de ontdekking van een geschikte nestplaats.” Deze stelling van onderzoeker Ulrich Tigges wordt in de dagelijkse praktijk van nestbescherming keer op keer bevestigd en geïllustreerd. Voor een nestplaats wordt alles gedaan, want het is een plek voor het leven die vaak door vele generaties achtereen benut wordt. Weken-, maanden-, soms jarenlange zoektochten worden er aan besteed, tot aan uren durende gevechten met indringers toe. Behoud van geschikte nestplaatsen zou dus topprioriteit moeten zijn. Maar het bestand aan bestaande nesten is in principe afnemend. Op den duur worden alle huizen dicht gepurd. Door isolatie, modernisering, renovatie en sloop zullen de traditionele nestplaatsen in muurspleten, achter dakpannen en op muurplaten geleidelijk aan allemaal verdwijnen. De wet- en regelgeving die beoogt om deze verloren nestplaatsen te compenseren functioneert onvoldoende. Vervanging door veroudering van nieuwere wijken biedt ook onvoldoende compensatie. Het moet dus anders, de gierzwaluw moet worden “omgeschoold.” Structureel, op grote schaal en professioneel integreren van kunstnesten in nieuw- en verbouw lijkt de enige mogelijkheid om het voortgaande verlies van geschikte nestgelegenheid voldoende te compenseren. Elke geschikte gevel (of een bepaald percentage) zou standaard en verplicht van neststenen moeten worden voorzien. De kennis en kunde daarvoor is ruimschoots aanwezig (Mourmans-Leinders 2005)³ en behoeft slechts te worden toegepast. Alleen dat lijkt voldoende om de evolutie van de gierzwaluw een versnelde wending te geven zodat hij/zij “automatisch,” zonder lokgeluiden naar een duurzaam ingemetselde neststeen gaat zoeken en niet langer naar een verzakte dakpan of een hoekje uit een nokpan van een slecht geïsoleerd huis.

Wij hopen dat dit rapport een aanzet zal geven tot een dialoog tussen de partijen die betrokken zijn bij woningontwerp, woningbouw, renovatie en isolatie. Naast de betrokken partijen willen we ook bij de gemeente Westland bepleiten dat er bij het opstellen van de omgevingsvisie, omgevingsplannen en soortenmanagementplannen ruimte wordt vrij gemaakt voor gierzwaluwen, andere dakbroedende vogelsoorten en vleermuizen. Te denken valt dan aan het opnemen van normen bij ver- en nieuwbouw. Er kan gekozen worden voor alle geschikte plekken of een X percentage. Daar wil Natuurlijk Westland/KNNV graag het gesprek over aangaan en onze expertise delen.

De bewustwording van de aanwezigheid van deze vogels is groeiende door het nestkastenproject van de gemeente, door het ronddelen van flyers bij bewoners met een nestplaats onder de dakpannen en berichten in de media. Het integreren van kunstnesten in nieuwbouw en bij renovatie moet een vanzelfsprekendheid worden.

Dankbetuiging

Zonder de enthousiaste deelneming van liefhebbers en tellers G. van Nieuwkerk, J. Hamer, T. van Koppen, D. Taheij, J. Koen, H. Verhagen en A. van Uffelen was het onmogelijk geweest deze rapportage te schrijven. Veel dank voor jullie inzet, waarnemingen en hulp bij het verwerken van alle gegevens. Ook dank aan dhr. H. Groenewegen voor het ter beschikking stellen van ruimte om met de tellers bijeen te komen voor de start en na het eind van het gierzwaluwseizoen.

Dank gaat ook uit naar G. van Poelgeest voor zijn ondersteuning vanuit de organisatie Natuurlijk Delfland, en ten slotte dank aan J. Langenbach voor het gebruik van zijn zeer informatieve gierzwaluw.website.

Bijlage 1. Overzicht opgehangen nestkasten en ingemetselde neststenen in de gemeente Westland.

NESTKASTEN EN NESTSTENEN IN DE GEMEENTE WESTLAND									
PLAATS	STRAAT	AANTAL	STEEN/KAST	ORIËNTATIE	BEZETTING 2024	BEZETTING 2025	TYPE	JAARTAL	EIGENAAR
DE LIER	Anemoon 15	1	nestkast	O					Particulier
	Vredekerk	2	nestkast	O			Zelfbouw	2023	Particulier
	Rosmolen 2	4	nestkast	ZO				2023	Particulier
	Zwetburgh 42	3	nestkast	NO			Hout	2024	Particulier
	Kweektuin 1	6	nestkast	NO			Hout	2025	Basisschool
	Noord Lierweg 53	3	nestkast	O			Hout	2025	Particulier
	Kralingerweg 1F	2	nestkast	ZW			Hout	2025	Particulier
	Europaweg 20	2	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Breedkapper 2	1	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Molenaarlaan 9	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Abel Tasmanlaan 1	4	nestkast				NKGZ10	2025	Basisschool
	Veilingweg 15	3	nestkast	NNW			Hout	2025	Particulier
S-GRAVENZANDE	Koning Willem III straat 2	3	nestkast	N			Hout	2025	Particulier
	Groeneweg 44	4	nestkast	ZW			Hout	2025	Particulier
	Maasdijk 198	2	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	van Oosthuiszelaan 20	4	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Papedijk 3	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Onyx 14	3	nestkast	N			Hout	2025	Particulier
	Oederstraat 18	3	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Meidoornstraat 112	2	nestkast	O			Hout	2025	Particulier
	Kon. Anna Palownastraat 2	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Kon. Anna Palownastraat 14	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
HEENWEG	Kwekerslaan 9	2	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Nieuwlandsedijk 31	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Leonard Roggeveenstraat	2	neststeen	O				2024	Nieuwbouw
	Lugtigheidstraat 15	2	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
HONSELERSDIJK	Anjerstraat 6	2	nestkast	O			Hout	2025	Particulier
	Stuartaan 3	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
KWINTSHEUL	Grutto	27	nestkast					2022	Wonen Wateringen
	Berestein	15	nestkast					2022	Wonen Wateringen
	Hoenderparklaan	10	nestkast					2022	Wonen Wateringen
	Kievit	18	nestkast	NW en NO				2022	Wonen Wateringen
	Leeuwerik	10	nestkast					2022	Wonen Wateringen
	Kerkstraat 129	1	nestkast	NW	1	1			Particulier
	Reiger 1	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Reiger 30	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Reiger 32-46	8	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Reiger 46	5	neststeen	NW				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Reiger 18	5	neststeen	ZO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Hoenderparklaan 105	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Fuut 1	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Fuut 2	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Kievit 2	5	neststeen	NO				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Leeuwerik 96	5	neststeen	NW				Dec. 2024	Wonen Wateringen
	Groenepad 20	2	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Heulweg 52 l	3	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Gele Kwikstaart 16	1	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Bovendijk 50	1	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Zwet 1A	2	nestkast	ZO			Hout	2025	Particulier
MAASDIJK	Blauwhek 3	6	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Dirk Klinkertstraat 11	3	nestkast	ZO			Hout	2025	Particulier
MONSTER	Verdilaan 17, 43 en 61	3	nestkast	1ZO 1W	Nr 43 bezet	17 en 43 bezet	NKGZ10	2022	Arcade
	Rijnweg 284	1	nestkast	NO			NKGZ10	2022	Particulier
	Voswijkstraat 14	2	nestkast	NW			Zelfbouw-hout	2019?	Particulier
	van Goghlaan	1	nestkast	ZW			NKGZ10	2022	Arcade
	Choorstraat 16	2	nestkast	Z			Hout		
	Molenstraat 129	1	nestkast	NNO		1	NKGZ10	2022	Particulier
	Hazelaarstraat 29	1	nestkast	ZO			NKGZ10	2023	Particulier
	Hazelaarstraat 22	3	nestkast	ZO			Zelfbouw-hout		Particulier
	Slangenburgh 7	1	nestkast	ZO	1	1	NKGZ10	2023	Particulier
	Swanenburgh 16	1	nestkast	WNW	1		NKGZ10	2023	Particulier
	Poelenburgh 1	4	neststeen	NW			GZP2 Houtbeton	?	Basisschool
	Poelenburgh 1	5	nestkast	NO			Hout	2025	Basisschool
	Burg. Kampschoerstraat 40	1	nestkast	NO			Hout	?	Particulier
	Heijdseweg 1	2	nestkast	ZW			Waveka 17A	2024	Particulier
	Kloosterlaan 53	15	nestkast	Z			Hout	?	?
	Geesterwijkstraat 17	2	neststeen	NO			GZP2 Houtbeton	2025	
	Geesterwijkstraat 35	2	neststeen	NO			GZP2 Houtbeton	2025	
	Geesterwijkstraat 36	2	neststeen	NO			GZP2 Houtbeton	2025	

	Geesterwijkstraat 37	2	neststeen	NW			GZP2 Houtbeton	2025	
	Waelandweg 6	2	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Caes de Wijckerlaan 18	1	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Rijnweg 258	2	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Rijnweg 44	2	nestkast	ZO			Hout	2025	Particulier
	Parelduiker 2	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Pluviarstraat 14	2	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
	Mondriaan 45	2	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
	Taets van Amerongenstraat 26	2	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Abeelstraat 3	3	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Abeelstraat 4	2	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Abeelstraat 18	2	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Abeelstraat 20	2	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Burg. Kampschöerstraat 74	3	nestkast	NW			1x NKGZ10 - 2x hout	2025	Particulier
	Burg. Kampschöerstraat 94	2	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Burg. Kampschöerstraat 40	2	nestkast	ZW			Hout	2025	Particulier
	Maris 45	3	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	Mondriaan 45	2	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
	Johannes Vermeerstraat 2	1	nestkast	NNO			Hout	2025	Particulier
	Slangenburgh 11	2	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
	Slangenburgh 14	2	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
NAALDWIJK	De Dommel	62	neststeen	NO				2005	Particulier
	De Schie	16	neststeen	NO				2005	
	De Gouwe	14	neststeen	NNW-ONO				2005	
	Verdilaan	11	nestkast	NW-NO			hout gZ/vlm 1 x neststeen	2017	Gemeentehuis
	Meloenstraat 28	3	nestkast	O			Zelfbouw hout	?	Particulier
	Laan van de Glazen Stad	31	nestkast	NO			NKGZ10	2017	Gemeentehuis
	De Korenbloem 17	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	IJsselmeer 11	3	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Herpert van Foreest 4	1	nestkast	ZW			NKGZ10	2025	Particulier
	Troelstrastraat 12	2	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Dijkweg 87	3	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Dreeslaan 205	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Sint Jorispad 16	4	nestkast	2xO 2xN			Hout	2025	Particulier
	Fossastraat 21	3	nestkast	1xNW 2xNO			NKGZ10	2025	Particulier
	Plataan 23	2	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Vuurdoorn 39	2	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Waterlelie 50	1	nestkast	W			NKGZ10	2025	Particulier
	Waterlelie 9	2	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Leverkruid 1	1	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Bereklaauw 53	2	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Dreeslaan 166	4	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Burgerstraat 4	1	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Lieftinckstraat 9	3	nestkast	ZW			NKGZ10	2025	Particulier
	Gerberalaan 82	1	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Perzikenstraat 26	3	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Perzikenstraat 22	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Druivenstraat 149	2	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Druivenstraat 153	2	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Druivenstraat 147H	2	nestkast	N			Hout	2025	Particulier
	Meloenstraat 4	1	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Oudlaan 7	2	nestkast	NO			Hout	2025	
POELDIJK	Jan Olierookstraat	23	neststeen	ZW			Inbouw	2001	Arcade
	Nieuwstraat	28	neststeen	NO			Inbouw	2014	Arcade
	De Noorderhoek 20	2	nestkast	NW			Hout	2025	Particulier
	De Backerstraat 97	2	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Kruisland 9	1	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Dahlistraat 66	1	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Grift 17	1	nestkast	ZW			NKGZ10	2025	Particulier
	Drecht 1	2	nestkast	ZW			Hout	2025	Particulier
	Casembrootlaan 3	2	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Cubalaan 8	1	nestkast	W			Hout	2025	Particulier
TER HEIJDE	Heemskerkstraat	13	nestkast	ZO	10	11	NKGZ10	2019-2020	Particulier
	Jan van Galenstraat	7	nestkast	NO	4	4	NKGZ10	2019-2020	Particulier
	Kerkgebouw	8	nestkast	2Z 4W 2O	5	3	NKGZ10	2020	Particulier
	Piet Heinstraat	18	nestkast	ZO	6	8	NKGZ10	2019-2020	Particulier
	Kortenaerstraat 2-18	35	neststeen	NO			Inbouw	2024	Arcade
	Kortenaerstraat 15	8	neststeen	NNW			Inbouw	2024	Arcade
	Arie Tukstraat 25	2	neststeen	NNW			Inbouw	2024	Arcade
	Arie Tukstraat 16	3	neststeen	NNW			Inbouw	2024	Arcade
	Evertsenstraat 17-27	29	neststeen	NW			Inbouw	2024	Arcade
	van Speykstraat 26	3	nestkast	NNW			NKGZ10	2025	Particulier
WATERINGEN	Komkommerstraat flat 36-51	18	neststeen	NO	18	18		1999	Wonen Wateringen
	Komkommerstraat flat 8-23	18	neststeen	NO	17	15		1999	Wonen Wateringen
	Peterseliestraat flat 2-32	18	neststeen	NO	1			2006	Wonen Wateringen
	Kruidenlaan flat 1-51	32	neststeen	ZW				2006	Wonen Wateringen
	Pepermunstraat flat 10-25	15	neststeen	NO				2006	Wonen Wateringen
	Fruitlaan 88(3) 121(3) 64(3)	9	neststeen	NO				2001	Wonen Wateringen

	Groentelaan flat 38-90	14	neststeen	NO	3	2		2000	Wonen Wateringen
	Groentelaan 29 school	8	neststeen	NO				2002	Wonen Wateringen
	Perzikenpad flat 17-73	42	neststeen	NO				2001	Wonen Wateringen
	Amaryllispad 23(3) 4(8)	11	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Anemoonhof flat 7-15	15	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Orchideehof 23(3)	3	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Bloemenlaan 32	3	neststeen	NO				2004	Wonen Wateringen
	Bloemenlaan 35	3	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Zonnebloemstraat 16(3) 40(3)	6	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Basilicumpad 6	6	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Anijsstraat 1-2	9	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Anijsstraat 13-14	7	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Anijsstraat 21	6	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Bonenkruidpad 1-2	10	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Bonenkruidpad 16	10	neststeen	NO				2003	Wonen Wateringen
	Saffraanpad 5	4	neststeen	NO				2004	Wonen Wateringen
	Jasmijnpad 5	4	neststeen	NO				2004	Wonen Wateringen
	Het Tolland 1	15	nestkast	ZW			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Het Tolland 25	4	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Het Tolland 43	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Lenteblok 14	15	nestkast	ZO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Lenteblok 26	15	nestkast	ZO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Lenteblok 40	15	nestkast	ZO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Lenteblok 52	15	nestkast	ZO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Lenteblok 66	15	nestkast	ZO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Westblok 22	6	nestkast	NW			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Westblok 46	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Westblok 60	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Oostblok 6	1	nestkast	NW			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Oostblok 12	1	nestkast	NW			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Oostblok 14	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Oostblok 28	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Middelblok 6	6	nestkast	NO			NKGZ10		Wonen Wateringen
	Rozemarijn 157	8	nestkast	ONO			Zelfbouw-hout		Particulier
	Van Pruisenstraat 9	2	nestkast	NO			Hout	2025	Particulier
	Van Nassastraat 8	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Oude Tolweg 11	2	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	Oude Hoge Dijk 46	2	nestkast	ZO			NKGZ10	2025	Particulier
	Oude Hoge Dijk 30	2	nestkast	NW			NKGZ10	2025	Particulier
	De Meibloem 71	1	nestkast	O			NKGZ10	2025	Particulier
	Kerklaan 59	1	nestkast	O			Hout	2025	Particulier
	Struyck van Bergenstraat 26	1	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Struyck van Bergenstraat 36	1	nestkast	N			NKGZ10	2025	Particulier
	Windmolen 3	1	nestkast	NO			NKGZ10	2025	Particulier
	Scheg 2	1	nestkast	NNO			NKGZ10	2025	Particulier
	TOTAAL	1127			68	66			

Op onbeschutte gevels is het aan te bevelen om neststenen alleen aan de noord-georiënteerde zijde in te bouwen. Tussen NNW = 337,5 ° en het NNO = 22,5 °. (maximaal NO = 45°). (Onderzoek J. Hoekstra en F. van der Lelie in Amersfoort 2020). Dit om oververhitting en daarmee sterfte van de jongen te voorkomen. Onder een breed overstek of een dakgoot kan het op alle windrichtingen.

Literatuurlijst

1. Bij12 Kennisdocument Gierzwaluw (Versie 2.0, juli 2023)
2. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. Wortelboer in Limosa 88 (2015) 57-73
3. Mourmans-Leinders M. – Bouwen voor gierzwaluwen (2005)

Fotoverantwoording

Foto's gemaakt door: M. Verschoor en D. Taheij.

Verzoek

Wij zoeken tellers!

Iedereen die mee wil helpen met de tellingen is zeer welkom om mee te doen in 2026. Het kan daarbij gaan om uw straat, uw wijk, buurt of dorpskern. Bent u een vogelliefhebber of geïnteresseerde, wilt u een keer meelopen of meer weten over deze fascinerende vogelsoort, via onderstaande contactgegevens kunt u ons bereiken.

Eerdere uitgaven van de jaarlijkse gierzwaluwtellingen zijn in te zien via de Kennisbank van Natuurlijk Delfland. <https://delfland.knnv.nl/publicaties/>; gebruik het woord gierzwaluwen in de zoekfunctie.

Coördinator Team Gierzwaluwen Natuurlijk Westland (KNNV) M. Verschoor – 06-21955833.

Foto 5: Gierzwaluwen in vlucht boven de broedplaatsen in het Westland. (Foto D. Taheij)

Natuurlijk Westland
natuurlijkwestland@knnv.nl

E-mail : natuurlijkwestland@knnv.nl
Website : [natuurlijkwestland.knnv](http://natuurlijkwestland.knnv.nl)
Bluesky : KNNV Natuurlijk Delfland
Youtube : [natuurlijkdelfland](https://www.youtube.com/natuurlijkdelfland)

Een onderdeel van Natuurlijk Delfland, een afdeling van de Natuurvereniging KNNV

Dit verslag bevat de tellingen van de gierzwaluwen in de gemeente Westland; leden van het Team Gierzwaluwen Westland hebben van 23 april tot 28 augustus in alle kernen naar gierzwaluwen gezocht. Dit gebeurde in de zomeravonden tot 22.30 uur.

Ook zijn de ervaringen opgenomen van met name bedreigingen van de nestplekken van deze vogels. Want lang niet iedereen weet dat de nestplaatsen van deze vogels jaarrond beschermd zijn.